

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИХОВАННЯ МУЗИЧНО-АКАДЕМІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ ОБДАРОВАНИХ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ

У статті за допомогою теоретичних методів педагогічного дослідження розкрито сутність понять “педагогічні умови” та “педагогічні умови виховання музично-академічної творчості обдарованих студентів”, а також обґрунтовано зміст кожної педагогічної умови виховання музично-академічної творчості обдарованих студентів. Окреслений матеріал спрямований на допомогу викладачам у створенні педагогічних умов виховання музично-академічної творчості обдарованих студентів, а також у професійному становленні майбутніх педагогів.

Ключові слова: педагогічні умови, педагогічні умови виховання музично-академічної творчості обдарованих студентів, обдаровані студенти, методика, методика виховання музично-академічної творчості студентів.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Процес виховання музично-академічної творчості – складний та багатограний, вивченням якого тривалий час займаються чимало сучасних дослідників. За результатами їх наукових здобутків, а також спираючись на власний досвід, можемо стверджувати, що на ефективність здійснення виховання музично-академічної творчості обдарованих студентів впливає ряд факторів, серед яких важливе місце посідають педагогічні умови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв’язання даної проблеми... Аналізуючи психолого-педагогічну літературу відповідного змісту, ми прийшли до висновку, що на сьогоднішній день поняття “педагогічні умови” у педагогіці не має єдиного тлумачення і кожним дослідником трактується по-своєму. Так, науковець А. Найн під педагогічними умовами розуміє сукупність змісту, форм, об’єктивних можливостей, коштів, методів та матеріально-просторового середовища, які спрямовані на вирішення поставлених задач [2, с. 213-214]. О. Сивцева вважає, що педагогічні умови – це основний компонент педагогічної системи, який має відображати сукупність можливостей матеріально-просторового та освітнього середовища [10, с. 140]. Дослідники Н. Іпполітова та Н. Стернова певним чином погоджуються із думкою О. Сивцевої щодо змісту поняття “педагогічні умови” та пропонують власне, більш деталізоване його визначення. Отже, для Н. Іпполітової та Н. Стернової педагогічні умови – це один із компонентів педагогічної системи, який відображає сукупність можливостей освітнього та матеріально-просторового середовища, що, в свою чергу, впливає на процесуальний та особистісний аспекти цієї системи та забезпечує її ефективне функціонування та розвиток [5, с. 11].

Таким чином, поняття “педагогічні умови” є предметом обговорення багатьох сучасних вчених. Проте сутність поняття “педагогічні умови виховання музично-академічної творчості обдарованих студентів” та їх види на сьогоднішній день залишається не висвітленим. У зв’язку з цим наше дослідження присвячене окресленню змісту вище зазначених питань.

Формулювання цілей статті... Мета статті – сформулювати власне визначення понять “педагогічні умови” та “педагогічні умови виховання музично-академічної творчості обдарованих студентів”, а також обґрунтувати зміст кожної педагогічної умови виховання музично-академічної творчості обдарованих студентів.

Виклад основного матеріалу дослідження... У процесі ознайомлення із новими досягненнями сучасних учених, нами було встановлено, що поняття “умови” та “навчально-виховне середовище” тісно пов’язані між собою, а деякими науковцями навіть ототожнюються. Серед дослідників, які ототожнюють вищевказані поняття, можна виокремити таких учених, як А. Макаренко, С. Шацький, П. Блонський, В. Мелешко, Я. Довгополова. Проте існують дослідники (Ю. Мануйлов, В. Слободчиков, А. Львовичкіна), які чітко розмежують зміст цих понять. На наш погляд, співвідношення понять “навчально-виховне середовище” та “умови” мають більш складний взаємозв’язок. Тому у своїй роботі ми будемо дотримуватися тієї думки, що поняття “навчально-виховне середовище” включає в себе поняття “умови”, але не ототожнюється з ним. У подальшому поняття “умови” буде нами використовуватися у контексті особливостей організації певного середовища для успішної реалізації навчально-виховного процесу, формування і розвитку відповідних рис та якостей творчої особистості.

Беручи за основу зміст поняття “умови” (у нашому трактуванні), а також тлумачення поняття “педагогічні умови” сучасних науковців, ми сформулювали власне визначення поняття “педагогічні умови”, якого будемо дотримуватися у своєму дослідженні. Таким чином, ми вважаємо, що під педагогічними умовами доцільно розуміти ефективну організацію навчально-виховного середовища для успішної реалізації педагогічного процесу, формування і розвитку відповідних рис та якостей творчої особистості. Перш, ніж перейти до обґрунтування педагогічних умов виховання музично-академічної творчості обдарованих студентів, визначимо зміст цього поняття. У нашому дослідженні поняття “педагогічні умови виховання музично-академічної творчості обдарованих студентів” означає ефективну організацію навчально-виховного середовища для успішного здійснення виховання музично-академічної творчості студентів, формування і розвитку відповідних рис та якостей творчої особистості.

В основу успішного здійснення виховання музично-академічної творчості обдарованих студентів нами було покладено три педагогічні умови: 1. Методика виховання музично-академічної творчості студентів. 2. Особистість студента. 3. Особистість викладача. Важливо відмітити, що перша педагогічна умова (методика виховання музично-академічної творчості) – є основною, а дві інших педагогічних умови – допоміжними. Розглянемо сутність вище вказаних педагогічних умов.

Процес виховання музично-академічної творчості потребує дотримання відповідних принципів та підходів, кожен з яких реалізується у першій педагогічній умові – методика виховання музично-академічної творчості студентів. Ця умова є основною, оскільки вона визначає дві інші педагогічні умови (особистість студента та особистість викладача) та спрямовує діяльність учасників педагогічного процесу. Проте важливо пам'ятати, що без наявності допоміжних педагогічних умов існування основної умови не можливо, оскільки складно уявити педагогічний процес без участі педагога та вихованця. Таким чином, усі визначені нами педагогічні умови виховання музично-академічної творчості – взаємозалежні.

Розвиток і формування особистості обдарованого студента значною мірою залежить від активної участі викладача у цьому процесі. Проте, на жаль, не кожен педагог сучасного педагогічного вишу готовий працювати із обдарованою молоддю. Питання особливостей роботи викладачів ВНЗ із обдарованими студентами висвітлюється у наукових дослідженнях багатьох вчених: М. Кайкова [6], В. Галиця, Н. Самко, Н. Толмосова, П. Варванський, О. Білий, С. Фурдуй, О. Антонова, Т. Веретенко [4], О. Антоненко та ін. Узагальнюючи досвід науковців, ми прийшли до висновку, що викладач може різними способами впливати на розвиток та формування обдарованої молоді: власними особистісними якостями, шляхом комунікативної взаємодії, створенням сприятливого навчально-виховного середовища тощо. Розглянемо їх детальніше.

Викладач навчання елементарних навичок гри на музичному інструменті Уманського гуманітарно-педагогічного коледжу ім. Т.Г.Шевченка М. Кайкова висловлює думку, що педагог, який працює із обдарованими студентами, має бути чуйним, доброзичливим, володіти психологічними знаннями, мати високий рівень інтелектуального розвитку, вміти відчувати інтереси та потреби молоді, володіти почуттям гумору, постійно самовдосконалюватись, мати творчий світогляд та гарне здоров'я. Науковець виділяє відповідні критерії відбору до таких викладачів: 1) Інтелектуальність, цілеспрямованість, наполегливість, наявність творчого потенціалу; 2) Чітке усвідомлення мети та завдань педагогічного процесу; 3) Емоційна стабільність; 4) Здатність відчувати потреби та переживання інших; 5) Вміння індивідуалізувати навчально-виховний процес відповідно до особистісних рис вихованців; 6) Високий рівень теоретичної та практичної підготовки [6].

Доцент Київського університету імені Бориса Грінченка Т. Веретенко розкриває особливості комунікативної взаємодії викладача та обдарованого студента. Науковець впевнений, що спілкування педагогів зі студентами у навчально-виховному процесі має створювати доброзичливу атмосферу та оптимальні умови для формування і розвитку особистості майбутніх спеціалістів, а також стимулювати молодь до розкриття їх творчого потенціалу. Проте мовна поведінка педагогів англо-американської та слов'янської вищих шкіл значно відрізняється. Так, мова іноземних педагогів насичена схваленням студентів, тоді як українські викладачі подібних форм спілкування часто уникають. Відсутність необхідної похвали та інших видів заохочень на адресу студентів у вітчизняних ВНЗ негативно впливає на розвиток їх творчої особистості, що проявляється у поступовому зниженні ініціативи протягом навчання. Автор приходиться до висновку, що професія викладача передбачає залежність успіху у роботі не лише від його особистісних якостей, але й від його компетентності у спілкуванні зі студентами [4].

Педагог вищої школи, володіючи системою професійно необхідних особистісних якостей, а також відповідними комунікативними навиками, здатен налагодити ефективний навчально-виховний процес із обдарованими студентами. Проте максимальної ефективності цей процес не досягне без спеціально створеного сприятливого середовища, у якому кожна особистість зможе реалізувати свій творчий потенціал.

Цікавим та корисним виявився досвід Т. Бикової щодо особливостей роботи з обдарованими студентами Запорізького педагогічного коледжу. Одним із домінуючих напрямків діяльності цього навчального закладу є створення чітко організованої системи виявлення, розвитку, стимулювання та підтримки обдарованої молоді. Серед основних завдань – забезпечення максимально сприятливих умов для фізичного, морального та інтелектуального розвитку вихованців. Система роботи із обдарованими студентами має наступні напрями:

1. Виявлення обдарованої молоді.

На початку навчального року проведення фестивалю творчості та конкурсу знань студентів перших курсів. Організація відповідної роботи психолога, за результатами якої були створені: карти обдарованих студентів, електронний банк психолого-педагогічного інструментарію виявлення та розвитку обдарованих вихованців, каталог психолого-педагогічної літератури щодо роботи із обдарованими та здібними студентами.

2. Організація науково-дослідної роботи студентів.

Створення Наукового Студентського Товариства, проведення форуму студентів-відмінників ВНЗ I-II рівнів акредитації області та Півдня України, залучення студентів до участі у конкурсах, змаганнях, олімпіадах тощо.

3. Розвиток художньої обдарованості студентів відділення “Образотворчого мистецтва” (участь вихованців у виставках, екскурсіях та ін.).

4. Організація роботи “Клубу педагогічних зустрічей” з метою ознайомлення із досвідом видатних педагогів сучасності.

5. Залучення обдарованих студентів коледжу до роботи у секціях, клубах та гуртках.

Створення центру Студентського інтелекту та творчості, який містить гуртки кількох напрямків: інтелектуального, педагогічного, образотворчого мистецтва, а також художньої творчості.

6. Проведення науково-студентської конференції “Радість творчості”, яка представляє здобутки студентів різних видів обдаровань.

7. Підвищення рівня кваліфікації викладачів.

Організація науково-методичних семінарів присвячених з'ясуванню особливостей роботи із обдарованими студентами (із залученням викладачів інших ВНЗ I-II рівнів акредитації).

8. Психологічний супровід роботи із обдарованою молоддю з боку практичного психолога.

9. Розроблення викладачем педагогіки Т. Биковою нової навчальної дисципліни “Робота з обдарованими дітьми” [3]. Таким чином, досвід організації діяльності із обдарованими студентами Запорізького педагогічного коледжу дає нам змогу стверджувати, що якісну підготовку обдарованої молоді здатні забезпечити викладачі, робота яких має системний та багатоаспектний характер та спрямована на створення сприятливого навчально-виховного середовища.

Таким чином, особистість викладача – є важливою педагогічною умовою виховання музично-академічної творчості обдарованих студентів, яка передбачає: наявність професійно важливих якостей педагога, комунікативну взаємодію вихователя та вихованця, створення сприятливого навчально-виховного середовища та організацію спеціальної підготовки педагогічного складу до роботи із обдарованою молоддю.

З метою узагальнення раніше викладеної інформації, знаходження внутрішніх взаємозв'язків, а також розгляду особистості студента як педагогічної умови виховання музично-академічної творчості обдарованих студентів, представимо вище окреслений матеріал у вигляді теоретичної моделі обдарованої особистості майбутніх педагогів, які займаються музично-академічною творчістю. В основі нашої моделі ми поклали ідею загальної моделі обдарованості за О. Антоною [1]. Теоретична модель музично обдарованої особистості студентів педагогічних вишів має дві центральні складові, які визначають сутність цілісного формування майбутнього педагога: 1. Основні якості творчої, музично обдарованої особистості (за І.І.Полубояриною) (мотиваційно-творча активність та спрямованість, прагнення до самоосвіти, потреба у високій оцінці діяльності, наявність творчих здібностей, самокерованість, комунікативність тощо) [9, с.133]. 2. Домінантні якості вчителя (за Т. Юзефавичус) (соціальна активність, цілеспрямованість, урівноваженість, бажання працювати з дітьми, здатність швидко орієнтуватися в екстремальних ситуаціях, чесність, справедливість, гуманність, педагогічний такт, ерудиція та ін.) [11, с.42-43]. Ми вважаємо, що відсутність у студентів хоча б однієї структурної складової значно ускладнює (або навіть унеможлиблює) для вихованців успішність організації музичної або педагогічної діяльності. Таким чином, наявність у майбутніх педагогів основних якостей творчої, музично обдарованої особистості, а також доміантних якостей вчителя є визначальним показником їх професійної сформованості. Зауважимо, що вище зазначені компоненти теоретичної моделі обдарованої особистості не є вродженими та проходять складний шлях свого розвитку. Розглянемо його докладніше. На цілісне формування майбутнього педагога впливає ряд чинників, які умовно можна розділити на внутрішні та зовнішні. До внутрішніх чинників ми відносимо такі, які залежать від індивідуальних особливостей особистості студента: нервової системи, характеру, емоційно-вольової сфери, задатків, нахилів, здібностей, обдарованості, потреб, психічних процесів тощо. Формування основних якостей музично обдарованої особистості значною мірою пов'язане із наявністю та рівнем розвитку у студента музичних здібностей (ядро музикальності за Б. Тепловим), до складу яких входять наступні компоненти: відчуття ладу, музично-слухові уявлення та музично-ритмічні відчуття [8, с. 27]. Індивідуально-психологічні особливості студентів мають біологічну основу та впливають на виникнення зацікавленості до того чи іншого виду діяльності. Так, наприклад, якщо людина має музичні здібності – у неї виникає інтерес до музичної діяльності. Потреба займатися творчістю викликає у особистості інтерес до творчості, а наявність у студента педагогічної обдарованості змусить його проявити інтерес до педагогічної діяльності. Кожен із вище згаданих інтересів не призведе до активності без відповідних внутрішніх та зовнішніх стимулів. До внутрішніх стимулів ми відносимо внутрішню мотивацію студента до певного виду діяльності (музичної, творчої чи педагогічної), яка спонукає та спрямовує вихованця до активних дій. Таким чином, інтерес майбутнього педагога до певного виду діяльності за допомогою внутрішньої мотивації породжує спрямованість особистості. Основними зовнішніми стимулами, які впливають на виникнення та розвиток інтересу студентів до музичної, творчої та педагогічної діяльності, ми вважаємо: 1) умови створення навчально-виховного середовища для виховання музично-академічної творчості [13]; 2) професійну компетентність викладачів; 3) мотивацію діяльності та 4) спрямування діяльності студентів. Узагальнюючи вище сказане, приходимо до висновку, що внутрішні стимули до активності

залежать безпосередньо від індивідуально-психологічних особливостей особистості вихованця, тоді як зовнішні стимули значною мірою пов'язані із особливостями організації навчально-виховного середовища ВНЗ та особистістю викладача. Відмітимо той факт, що на успішність формування музично обдарованої особистості майбутнього педагога значно впливає процес адаптації студентів до нових умов навчання, який в свою чергу залежить від навчально-виховного середовища, а також професійної компетентності викладачів. Таким чином, процес розвитку обдарованої особистості майбутніх педагогів, які займаються музично-академічною творчістю, – складний та тривалий у часі. На її формування впливає низка зовнішніх та внутрішніх чинників, які являють собою третю педагогічну умову виховання музично-академічної творчості обдарованих студентів (особистість викладача) та другу педагогічну умову виховання (особистість студента) відповідно. Важливо відмітити, що від кількості їх позитивних впливів залежить якість професійної підготовки музично обдарованих студентів педагогічного ВНЗ.

З метою узгодження і спрямування діяльності викладачів та обдарованих студентів на успішне здійснення музично-академічної творчості доцільно, на наш погляд, керуватися відповідною методикою. У зв'язку з цим методику виховання музично-академічної творчості ми виокремлюємо як педагогічну умову та вважаємо основною. Зміст поняття “методика” на сьогоднішній день чітко не визначений. Так, В. Ягупов визначає методику як конкретні форми, засоби та принципи використання методів, за допомогою яких відбувається глибоке пізнання та розв'язання різних педагогічних проблем [12]. Г. Коджаспірова та О. Коджаспіров вважають, що методика (у системі освіти) це опис конкретних способів, прийомів та технік педагогічної діяльності в окремих освітніх процесах [7, с. 174]. У нашому дослідженні ми будемо спиратися на визначення поняття “методика” за Г. Коджаспіровою та О. Коджаспіровим. Отже, під методикою ми розуміємо сукупність методів, форм роботи, прийомів, способів і технік спрямованих на успішне вирішення певного педагогічного питання. Успішність здійснення процесу виховання музично-академічної творчості студентів залежить від ряду факторів, які цілеспрямовано впливають на результати творчої діяльності. Об'єднавши ці фактори у єдину систему, нами було введено поняття “методика виховання музично-академічної творчості студентів”. Перш, ніж характеризувати сутність зазначеного поняття, дамо йому визначення. Під методикою виховання музично-академічної творчості студентів ми розуміємо сукупність методів, форм роботи, прийомів, способів і технік спрямованих на вивчення індивідуально-психологічних особливостей молоді, дотримання основних принципів та підходів до її виховання, створення умов для творчої діяльності, мотивування студентів та орієнтування їх дій на успішне здійснення музично-академічної творчості. Методика виховання музично-академічної творчості студентів має наступні основні ідеї: 1. Вивчаючи особливості прояву обдарованої особистості взагалі, а також свої інтереси та обдарування зокрема, студенти реалізують свій творчий потенціал та набувають досвіду музичної діяльності, який згодом можуть використовувати у педагогічній професії. 2. Спеціальна підготовка допоможе викладачам знайти індивідуальний підхід до обдарованих студентів, розвинути їх обдарування та полегшити процес адаптації до нових умов навчання у ВНЗ. Окрім того, наша методика спрямована на створення сприятливого навчально-виховного середовища, у якому кожна обдарована особистість має бажання та можливість реалізувати свій творчий потенціал, підвищити рівень обдарованості, адаптуватися до нових умов навчання і побуту та підготувати себе до подальшої творчої музичної та педагогічної діяльності.

Висновки... Таким чином, питання педагогічних умов навчально-виховного процесу є предметом обговорення багатьох сучасних вчених. У нашому дослідженні під педагогічними умовами ми розуміємо ефективну організацію навчально-виховного середовища для успішної реалізації педагогічного процесу, формування і розвитку відповідних рис та якостей творчої особистості. Зміст поняття “педагогічні умови виховання музично-академічної творчості обдарованих студентів” може зводитися, на наш погляд, до ефективної організації навчально-виховного середовища для успішного здійснення виховання музично-академічної творчості студентів, формування і розвитку відповідних рис та якостей творчої особистості. У процесі вивчення зазначеного питання нами було виділено наступні педагогічні умови виховання музично-академічної творчості обдарованих студентів: 1. Методика виховання музично-академічної творчості студентів. 2. Особистість студента. 3. Особистість викладача. Аналізуючи результати досліджень науковців, ми прийшли до висновку, що на сьогоднішній день питання педагогічних умов виховання музично-академічної творчості обдарованих студентів педагогічних університетів є недостатньо вивченим та потребує подальшої розробки.

Використана література:

1. Антонова О.Є. Обдарованість: сутність, структура, технології розвитку [Електронний ресурс] / О.Є. Антонова // Шляхи і методи забезпечення подальшого творчого зростання обдарованої молоді: наук.-метод. зб. / За заг. ред. І.І. Якухна, Л.В. Корінної. – Житомир : ЖОІППО, 2008. – С. 78-89. – Режим доступу: http://eprints.zu.edu.ua/Антонова_Обдарованість_сутність,_структура,_технології_розвитку.pdf.
2. Беликов В.А. Философия образования личности: деятельностьный аспект: [монография] / В.А. Беликов. – М. : Владос, 2004. – 357 с.
3. Бикова Т.Б. Система работы с обдарованными студентами в ЗПК / [Електронний ресурс] / Т.Б. Бикова. – Режим доступу: psihologyzpk.ucoz.ru/_doc

4. Веретенко Т.Г. Комунікативна взаємодія викладача та її вплив на формування особистості студента [Електронний ресурс] / Т.Г. Веретенко // Вісник Запорізького національного університету : [зб. наук. пр.]. Педагогічні науки. № 1(14), 2011 / Держ. вищ. навч. закл. "Запоріж. нац. ун-т" ; [ред. рада: Локарева Г. В. (голов. ред.) та ін. ; редкол.: Байкіна Н. Г. та ін.]. – Запоріжжя : Запоріж. держ. ун-т, 2011. – С.14-17. – Режим доступу: <http://www.stationline.org.ua/pedagog/80/13911-komunikativna-vzayemodiya-vikladacha-ta-vpliv-na-formuvannya-osobistosti-studenta.html>.
5. Ипполитова Н. Анализ понятия «педагогические условия»: сущность, классификация [Электронный ресурс] / Наталья Ипполитова, Наталья Стерхова // General and Professional Education. – 2012. – №1. – pp. 8-14. – Режим доступа: http://genproedu.com/paper/2012-01/full_008-014.pdf.
6. Кайкова М. Особливості роботи викладачів вищих навчальних закладів з обдарованими студентами [Електронний ресурс] / М. Кайкова // Збірник наукових праць. – 2013. – Частина 2. – Режим доступу: http://library.udpu.org.ua/library_files/zbirnuk_nayk_praz/2013/2013_2_22.pdf.
7. Коджаспирова Г.М. Словарь по педагогике / Г.М. Коджаспирова, А.Ю. Коджаспиров. – М. : ИКЦ «МарТ»; Ростов н/Д: Изд. центр «МарТ», 2005. – 448 с.
8. Лучинина О.А. Карта музыкальных способностей [Электронный ресурс] / О.А Лучинина // Музыкальная психология и психотерапия №1(22), январь-февраль, 2011. С. 24-36. – Режим доступа: http://www.ampp.ru/files/22.Muz_Psich%281_2011%29.pdf#page=1&zoom=auto,-113,601
9. Полубоярина И.И. Методы обучения музыкально одарённых студентов / И.И. Полубоярина // Профессиональное образование в России и зарубежом. – 2013. – №3(11). – С. 132-137.
10. Сивцева А.С. Определение содержания понятия «педагогические условия» методом контент-анализа [Электронный ресурс] / А.С. Сивцева // Вісник Житомирського державного університету. Серія «Педагогічні науки»: зб. наук. праць / Житомир. держ. ун-т імені І.Франка. – Житомир : ЖДУ імені І.Франка, 2014 – Вип.4 (76). – С. 139-143. – Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/13972/1/139-143.pdf>.
11. Юзефавичус Т.А. Педагогические ошибки учителей и пути их предупреждения: учебное пособие для преподавателей и студентов / Т.А.Юзефавичус ; Моск. пед. ун-т. – М. : [б. и.], 1998. – 63 с.
12. Ягупов В.В. Педагогіка: навч. посібник [Електронний ресурс] / В.В.Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560 с. – Режим доступу: http://eduknigi.com/ped_view.php?id=67.
13. Vasilyeva, N.V. Features of the university training and educational environment to develop the talented students' musical and academic creativity [Elektronniy resurs] / Vasilyeva, N.V. // Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, IV (49), Issue: 103, 2016. – P.57 – 60. – Rezhim dostupu: www.seanewdim.com.

Васильева Н.В.

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ВОСПИТАНИЯ МУЗЫКАЛЬНО-АКАДЕМИЧЕСКОГО ТВОРЧЕСТВА ОДАРЁННЫХ СТУДЕНТОВ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ УНИВЕРСИТЕТОВ

В статье с помощью теоретических методов педагогического исследования раскрыта сущность понятий "педагогические условия" и "педагогические условия воспитания музыкально-академического творчества одаренных студентов", а также обосновано содержание каждого педагогического условия воспитания музыкально-академического творчества одаренных студентов. Этот материал направлен на помощь преподавателям в создании педагогических условий воспитания музыкально-академического творчества одаренных студентов, а также в профессиональном становлении будущих педагогов.

Ключевые слова: педагогические условия, педагогические условия воспитания музыкально-академического творчества одаренных студентов, одаренные студенты, методика, методика воспитания музыкально-академического творчества студентов.

Vasyl'yeva N.V.

THE ARTICLE CONSIDERS THE PEDAGOGICAL CONDITIONS OF GIFTED STUDENTS' EDUCATION IN TERMS OF MUSIC AND ACADEMIC CREATIVE WORK AT PEDAGOGICAL UNIVERSITIES

The author of the article claims that a number of factors influence the efficiency of gifted students' education in terms of music and academic creative work, in particular, pedagogical conditions, which occupy the major place. In this article there has been revealed the core of the notions such as: "pedagogical conditions" and "the pedagogical conditions of gifted students' education in terms of music and academic creative work", and, also, there has been explained the intension of each pedagogic condition of gifted students' education in terms of music and academic creative work with the help of theoretical methods of pedagogical research. The author considers that the pedagogical conditions are the efficient organization of educational and upbringing surroundings for successful realization of the pedagogical process, the formation and development of corresponding features and qualities of a creative personality. With the aim of determining the essence of the raised issue the author introduces the notion "the pedagogical conditions of gifted students' education in terms of music and academic creative work", which is understood as the efficient organization of educational and upbringing surroundings for successful realization of the pedagogical process, the formation and development of corresponding features and qualities of a creative personality. N.Vasilyeva thinks that in order to form the basis for the successful implementation of the upbringing of gifted students' music and academic creative work it is necessary to lay the foundation of the three pedagogical conditions:

- 1) Methods of students' education in terms of music and academic creative work;
- 2) The personality of a student;
- 3) The personality of a lecturer.

It is very important to point out that the first pedagogical condition

(the methods of students' education in terms of music and academic creative work), is the major one, and the two other pedagogical conditions are subsidiary ones.

The described material is aimed at helping lecturers to form the pedagogical conditions of gifted students' education in terms of music and academic creative work as well as the professional formation of future pedagogues.

In future the author of this article intends to adhere to the above-mentioned positions. Additionally, she is going to do an experiment on the basis of the stated information at the higher educational institutions of Ukraine for the purpose of the implementation of theoretical ideas into pedagogical work.

Keywords: pedagogical conditions, the pedagogical conditions of gifted students' education in terms of music and academic creative work, gifted students, methods, the methods of students' education in terms of music and creative work.

Подано до редакції 14.04.2017.

Рекомендовано до друку канд.пед.наук, доц. Ю.П.Кращенко

УДК 37.032:796.011.3 – 057.875.3.

© 2017

Довгань Н.Ю.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ВНЗ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ВИХОВАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ПОЗААУДИТОРНОЇ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ

У статті розкрито та обґрунтовано психолого-педагогічні умови впровадження в освітній процес ВНЗ авторської педагогічної системи виховання фізичної культури студентів у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи. Охарактеризовано такі поняття, як здоров'язберігаюче освітнє середовище, фізичне самовдосконалення; вікові та індивідуальні особливості; персоніфікація процесу позааудиторної спортивно-масової роботи, педагогічна майстерність викладача фізичного виховання, інтерактивні та мультимедійні здоров'язбережувальні технології.

Ключові слова: психолого-педагогічні умови, освітній процес, здоров'язберігаюче освітнє середовище, персоніфікація, педагогічна майстерність, позааудиторна спортивно-масова робота, фізична культура, студентська молодь.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Сучасна освітня парадигма зорієнтована на підготовку спеціаліста, готового швидко реагувати на зміни, що відбуваються в суспільстві, ставати мобільним, динамічним, самостійно здобувати і розвивати знання, формувати інформаційні та соціальні навички. Провідною ідеєю при переосмисленні професійної підготовки майбутніх фахівців є ідея створення інших (відмінних від традиційних) спеціальних психолого-педагогічних умов організації освітнього процесу, зорієнтованих на трансформацію особистості студентів, що є найважливішим напрямом у забезпеченні якості вищої освіти. У зв'язку з цим, особливої соціальної значущості набувають питання доцільності ефективного впровадження психолого-педагогічних умов формування фізичної культури студентів, щодо збереження і зміцнення здоров'я, їх фізичного самовдосконалення та саморозвитку в процесі позааудиторної спортивно-масової роботи вищих навчальних закладів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми...

Аналіз психолого-педагогічних напрацювань вітчизняних дослідників засвідчує, що в теорії і практиці вищої освіти накопичено значний науковий потенціал, який може стати основою для визначення психолого-педагогічних умов впровадження в освітній процес ВНЗ авторської педагогічної системи виховання фізичної культури студентів у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи. Підґрунтям розробки таких психолого-педагогічних умов стали: стратегії сучасної філософії освіти (І.А. Зязюн, В.Г. Кремінь); базові цінності й орієнтації щодо розвитку особистості у процесі навчання, виховання і самоосвіти (І.Д. Бех, Ю.Д. Бойчук, Н.Н. Завидівська, В.В. Рибалка, О.Я. Савченко); сутнісні основи освіти (О.А. Дубасенюк, В.О. Темченко); технологізації вищої освіти (П.М. Воловик, І.М. Дичківська, О.М. Пехота); теоретико-методичні засади фізичного виховання (Е.С. Вільчковський, Л.В. Волков, О.Ц. Демінський, О.Д. Дубогай, Т.Ю. Круцевич, О.С. Куц, Л. П. Пилипей).

Формулювання цілей статті... Мета даної статті полягає у визначенні та обґрунтуванні психолого-педагогічних умов формування фізичної культури студентів у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи вищих навчальних закладів.

Виклад основного матеріалу дослідження... До педагогічних умов відносять, як правило, необхідні передумови і ті обставини, які свідомо створюються в освітньому процесі з метою найбільш результативного його перебігу та реалізації поставлених завдань. Вони є основою проектування продуктивного освітнього середовища з урахуванням інтерактивних методів та форм навчально-виховного процесу, спрямованих на досягнення позитивної мотиваційної активності та вдосконалення професійно-важливих якостей студентів в освітній діяльності.

Психологічні умови є певною сукупністю суб'єктивних психологічних впливів на особистість, що обумовлюють розвиток її культури, освіти, здоров'я, заснованих на актуалізації особистісних здібностей, індивідуального стилю її навчально-професійної діяльності.

Ми вважаємо, що процес формування фізичної культури особистості у ВНЗ буде ефективнішим, якщо у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи будуть реалізовані психолого-педагогічні умови, зокрема: